

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННВК «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ КОНСОРЦІУМ»
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРТИФІКАТ

учасника Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих вчених та студентів
«Впровадження передових технологій у
виробництво продукції бджільництва»

(Держ.реєстр.УкрІНТЕІ №69 від 20.02.2019р.)

Ковки Наталії Сергіївни

Президент Консорціуму

Г.М. Калетник

Ректор ВНАУ

В.А. Мазур

Директор ЧК ВНАУ

П.П. Кучерявий

21-22 березня 2019 р.

Міністерство освіти і науки України
ННВК «Всеукраїнський науково-навчальний консорціум»
Вінницький національний аграрний університет
Чернятинський коледж ВНАУ
Національний університет біоресурсів і природокористування
ТОВСП «Мед Поділля»
Жмеринська районна державна адміністрація
Спілка бджолярів Жмеринського району

Всеукраїнський науково-навчальний консорціум
Ukrainian scientific-educational consortium

ПРОГРАМА

**Всеукраїнська науково-практична конференція
молодих вчених та студентів
«Впровадження передових технологій у виробництво
продукції бджільництва»
21-22 березня 2019 року**

с. Чернятин,
Жмеринський район, Вінницька область

ПОРЯДОК РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ

21 березня

Чернятинський коледж

четвер

Вінницького національного аграрного університету

7⁰⁰ – 9⁰⁰

заїзд і поселення учасників конференції;

9⁰⁰-10⁰⁰

реєстрація учасників конференції /вітальна кава (*центральний вестибюль палацу Вітославських-Львових*)

10⁰⁰-12⁰⁰

пленарне засідання (*зала засідань, корпус №1*)

12¹⁰-12³⁰

перерва

12³⁰-14⁰⁰

пленарне засідання (*зала засідань, корпус №1*)

14⁰⁰-14³⁰

обідня перерва (*їдальня коледжу, корпус №2*)

14³⁰ -16⁰⁰

робота секцій

Секція 1. Стан, перспективи розвитку та переробка продукції бджільництва (*зала засідань, корпус №1*)

Секція 2. Екологічна безпека продукції бджільництва та сучасні методики оздоровлення бджолиних сімей (*зала засідань, корпус №1*)

Секція 3. Відродження кормових медоносних культур при сучасному веденні сільського господарства (*аудиторія № 22, корпус №2*)

Секція 4. Механізація виробничих процесів в бджільництві (*аудиторія № 22, корпус №2*)

Секція 5. Економічна ефективність сучасних технологій виробництва продукції бджільництва (*аудиторія № 26, корпус №2*)

Секція 6. Перспективні технології виробництва сільськогосподарської продукції (*аудиторія № 25, корпус №2*)

16⁰⁰ -16³⁰

підсумки роботи конференції, закриття конференції

16³⁰

дружня вечерея

22 березня

п'ятниця

Ознайомлення з матеріально-технічною базою Чернятинського коледжу ВНАУ, екскурсія по палацу і парку садиби Вітославських-Львових, дегустація продукції бджільництва на навчальній пасіці коледжу.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

10:00 – 14:00

(зала засідань, корпус №1)

- 10.00-10.10** «Вступне слово, привітання учасників конференції»
КАЛЕТНИК Григорій Миколайович, доктор економічних наук, професор, академік НААН, президент Вінницького національного аграрного університету
- 10.10-10.20** «Привітання учасників конференції»
МАЗУР Віктор Анатолійович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, ректор Вінницького національного аграрного університету
- 10.20-10.30** «Привітання учасників конференції»
ГОНЧАРУК Інна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Вінницького національного аграрного університету
- 10.30-10.35** «Роль майбутніх фахівців-бджолярів у розвитку галузі бджільництва України»
КУЧЕРЯВИЙ Віталій Петрович, доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Вінницького національного аграрного університету, директор Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 10.35-10.40** «Впровадження передових технологій у виробництво продукції бджільництва»
КОПИЛОВА Катерина Вячеславівна, доктор сільськогосподарських наук, заступник директора з зовнішніх зв'язків та інформаційного забезпечення Інституту продовольчих ресурсів НААН України
- 10.40-10.45** «Актуальні питання галузі бджільництва України»
МИКИТЮК Іван Григорович, директор ТОВ «Сільськогосподарське підприємство «Мед Поділля»»
- 10.45-10.50** «Освітнє, наукове забезпечення галузі бджільництва України»
ПОВОЗНИКОВ Микола Гаврилович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
- 10.50-10.55** «Особливості механізації процесу викачки меду в умовах дрібнотоварних пасік»
ГУНЬКО Ірина Василівна, кандидат технічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи Вінницького національного аграрного університету

- 10.55-11.00** «Перспективні технології виробництва продукції бджільництва»
ЛІСНІЦЬКИЙ Андрій Андрійович, голова спілки бджолярів Жмеринського району
- 11.00-11.05** «Розвиток галузі бджільництва – джерело структури продовольчої безпеки»
СКОРОМНА Оксана Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
- 11.05-11.10** «Оздоровлення бджолиних сімей з використанням рослинних препаратів»
ВОЛКОТРУБ Надія Василівна, викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 11.10-11.15** «Діяльність та перспективи розвитку навчально-практичного центру з підготовки кваліфікованих робітників за професією «Бджоляр»»
НАГОРНИЙ Володимир Миколайович, спеціаліст, директор ПТУ №14 смт Вороновиця ветеринарії, гігієни та розведення тварин
- 11.15-11.20** «Визначення нітрофуранів у меді за допомогою рідинної хроматографії високого тиску – тандемної маспектрометрії»
ЯРЕМЧУК Олександр Степанович, доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
- 11.20-11.25** «Впровадження сучасних технологій у бджільництві та використання їх в профтехосвіті»
СЕНЧУК Наталія Дмитрівна, магістр-дослідник, викладач першої категорії, директор Державного навчального закладу «Гадяцьке аграрне училище»
- 11.25-11.30** «Виготовлення питного меду на навчальній базі Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету»
СКРИПНИК Сергій Вікторович, фахівець з бджільництва Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 11.30-11.35** «Наукова діяльність молодих учених НУБіП України»
АДАМЧУК Леонора Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
- 11.35-11.40** «Метаболізм та дія оксиметилфурфуролу меду»
ШЕВЧУК Тетяна Володимирівна, доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету

- 11.40-11.45** «Практична підготовка фахівців з бджільництва в Чернятинському коледжі Вінницького національного аграрного університету»
ВОЛКОТРУБ Сергій Олександрович, викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 11.45-11.50** «Продукція бджільництва в оздоровчому харчуванні»
ОВСІЄНКО Світлана Миколаївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри харчових технологій та мікробіології Вінницького національного аграрного університету
- 11.50-11.55** «Інфекційні хвороби бджіл: заходи боротьби та профілактики»
ФАРІОНІК Тарас Володимирович, кандидат ветеринарних наук, доцент кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету
- 11.55-12.00** «Використання органічних кислот при оздоровленні бджолиних сімей»
ЖУКОВСЬКА Тетяна Сергіївна, викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 12.00-12.05** «Законодавчо-нормативна база, що регулює виробництво і споживання меду в Україні»
ФІАЛКОВСЬКА Лариса Василівна, кандидат технічних наук, доцент кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету
- 12.05-12.10** «Актуальні проблеми розвитку галузі бджільництва»
НОВГОРОДСЬКА Надія Володимирівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету
- 12.10-12.30** Перерва (брейк-кава)
- 12.30-12.35** «Функціональні продукти – основа здорового харчування»
СОЛОМОН Алла Миколаївна, кандидат технічних наук, доцент кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету
- 12.35-12.40** «Розвиток промислового бджільництва в сучасних умовах»
БЕРЕЖНЮК Наталія Анатоліївна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технологій виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 12.40-12.45** «Фактори впливу на продуктивність і виживання бджолиної сім'ї»
ЦАРУК Людмила Леонідівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент

кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету

- 12.45-12.50** «Сучасні методи отримання додаткової високоякісної продукції бджільництва»
ОГОРОДНІЧУК Галина Михайлівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 12.50-12.55** «Проблеми розвитку органічного бджільництва в Україні»
ТРАЧУК Євген Григорович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 12.55-13.00** «Перспективи застосування пробіотиків з метою підвищення життєдіяльності бджіл»
РАЗАНОВА Олена Петрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 13.00-13.05** «Якість медів різного походження Вінницької області»
ЗОТЬКО Микола Олесандрович, кандидат біологічних наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
- 13.05-13.10** «Роль архітектурної пам'ятки Вітославських-Львових в заснуванні спеціальності «Бджільництво» на теренах Поділля»
ВОЛКОТРУБ Аркадій Олексійович, заступник директора з виховної роботи, заступник голови оргкомітету Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.
ВОЗНЮК Оксана Іванівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 13.10-13.15** «Використання гідролізату соєвого борошна у бджільництві»
ПОСТЕРНАК Леонід Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
- 13.15-13.20** «Перспективні технології виробництва сільськогосподарської продукції»
МУШИТ Сергій Олександрович, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету
- 13.20-13.25** «Роль свіщевих маток в запиленні хрестоцвітих культур»
ЦИГАНЧУК Оксана Борисівна, асистент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету

- 13.25-13.30** «Соняшник звичайний – перспективи використання в галузі бджільництва»
ДАЦЮК Інна Валеріївна, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету
- 13.30-13.35** «Тифон – перспективна кормова та медоносна культура»
СИРОВАТКО Катерина Максимівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету
- 13.35-13.40** «Біопрепарати – альтернативний захист сівних медоносів»
НЕЧИПОРЕНКО Лілія Олександрівна, викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
- 13.40-13.45** «Особливості проведення відбору та підбіру у бджільництві»
ДОБРОНЕЦЬКА Валентина Олександрівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
- 13.45-13.50** «Аналіз виробництва продукції бджільництва та перспективи розвитку галузі»
ТОМЧУК Олена Феліксівна, кандидат економічних наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
- 13.50-13.55** «Поведінка медоносної бджоли»
КАЗЬМІРУК Лариса Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
- 13.55-14.00** «Комплексне використання бджолиних сімей»
ГОРЯЧИЙ Василь Андрійович, викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

ОБІДНЯ ПЕРЕРВА

14:00 – 14:30

(аудиторія № 22, корпус №2)

РОБОТА СЕКЦІЙ

14:30 – 16:00

СЕКЦІЯ №1. СТАН, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА

(зала засідань, корпус №1)

Голова секції: **ГОРЯЧИЙ В.А.**, викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

Відповідальний секретар: **ВОЛКОТРУБ А.О.**, викладач вищої категорії, Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

1. **«Бджоли-осмії, та їх роль при запиленні плодових та овочевих культур»**
КОРШЕВНЮК С.П., старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету
2. **«Профілактика отруєння бджіл пестицидами»**
ЯРЕМЧУК О.С., доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин
3. **«Загибель медоносних бджіл»**
АДАМЧУК Л. О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
4. **«Корисні властивості бджолиного хлібу»**
МИКОЛЮК В.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ЖУКОВСЬКА Т.С., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
5. **«Сорбційні властивості меду»**
МАКСІМОВА І.М., кандидат технічних наук, спеціаліст вищої категорії, викладач методист Могилів-Подільського технологічного коледжу Вінницького національного аграрного університету
КАЗЬМІР В.А., спеціаліст вищої категорії, здобувач кафедри аграрного менеджменту Вінницького національного аграрного університету
6. **«Вплив стимулюючих підгодівель сімей – виховательок на якість маток»**
ХМАРСЬКИЙ Т.Р., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ВОЛКОТРУБ С.О., викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
7. **«Використання свіщевих маток в період весняного формування відводків»**
САЛЮК О.О., аспірант, пасічник Вінницького національного аграрного університету
КУЧЕРЯВИЙ В.П., доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Вінницького національного аграрного університету, директор Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

8. **«Вплив нарощування сили бджолиних сімей на якість зимівлі після медозбору соняшнику»**
СОКИРКО О.О., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ВОЛКОТРУБ С.О., викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
9. **«Можливості використання бджолиного підмору»**
СТРАТІЙЧУК В.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ГОРЯЧИЙ В.А., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
10. **«Прискорення весняного розвитку бджолиних сімей»**
ЦИМБАЛ О.С., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ВОЛКОТРУБ Надія Василівна, викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

**СЕКЦІЯ №2. ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА ТА СУЧАСНІ
МЕТОДИКИ ОЗДОРОВЛЕННЯ БДЖОЛИНИХ СІМЕЙ**
(зала засідань, корпус №1)

Голова секції: ЖУКОВСЬКА Т.С., викладач вищої категорії, Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

Відповідальний секретар: ГУК Л.П., викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

1. **«Якість квіткового пилку виробленого бджолами в умовах забруднення»**
ГУЦОЛ Г.В., старший викладач кафедри екології та охорони навколишнього середовища Вінницького національного аграрного університету
2. **«Оцінка стану лісових нектороносно-пилконосних рослин, їх роль в сучасному бджільництві»**
РАЗАНОВА А.М., аспірант Вінницького національного аграрного університету
3. **«Оцінка стану сільськогосподарських нектароносних та пилконосних рослин в зоні інтенсивного землеробства»**
КОВКА Н.С., аспірант Вінницького національного аграрного університету
4. **«Видове різноманіття рослин медоносів лісових екосистем Східного Поділля»**
ГУЦОЛ А.І., аспірант, фахівець 1-ої категорії деканату агрономії Вінницького національного аграрного університету
5. **«Безпечний захист медоносів»**
ПІЧКУР І.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
НЕЧИПУРЕНКО Л.О., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

6. **«Якість меду виробленого в умовах забруднення медоносних угідь важкими металами»**
РАЗАНОВ О.С., аспірант Вінницького національного аграрного університету
7. **«Хімічний склад і харчова цінність меду».**
ОВСЯНИЙ А.Ю., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
8. **«Агроекологія для збереження бджільництва»**
ПЕТРУНЬКО Ю.С., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
9. **«Екологічні аспекти виробництва бджолоного обніжжя»**
АДАМЧУК Л.О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
10. **«Реміза – важливий штучний біотоп хвойних екосистем та її роль у бортництві»**
ЛОГІНОВА С.О., аспірант Вінницького національного аграрного університету

**СЕКЦІЯ №3. ВІДРОДЖЕННЯ КОРМОВИХ МЕДОНОСНИХ КУЛЬТУР ПРИ
СУЧАСНОМУ ВЕДЕННІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
(аудиторія № 22, корпус №2)**

Голова секції: ЯЩУК О.М., викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

Відповідальний секретар: КРУК І.М., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.

1. **«Байварол – захист для бджіл та безпека для людей»**
ДАЦЮК І.В., кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри годівлі сільськогосподарських тварин та водних біоресурсів Вінницького національного аграрного університету
2. **«Медоносний потенціал бобових багаторічних трав у інтенсивному землеробстві України»**
ТКАЧУК О.П., кандидат сільськогосподарських наук Вінницького національного аграрного університету
ЦИГАНСЬКИЙ В.І., кандидат сільськогосподарських наук Вінницького національного аграрного університету
3. **«Шляхи поліпшення кормової бази бджільництва за рахунок вирощування проміжних культур в сівоzmіні»**
ТАРАСЕНКО Є.Ю., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

4. **«Поліпшення кормової бази бджільництва»**
АКУЛЬОНОК О. І., студент-бакалавр Національного університету біоресурсів і природокористування України
5. **«Використання високопродуктивних рослин для бджільництва»**
АДАМЧУК Л. О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
6. **«Використання високопродуктивних медоносних рослин для поліпшення кормової бази бджіл»**
БІНИК Є.О., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
ВОЛКОТРУБ Н.В., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

СЕКЦІЯ №4. МЕХАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ В БДЖІЛЬНИЦТВІ (аудиторія № 25, корпус №2)

Голова секції: СТЕФАНІШЕН М.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

Відповідальний секретар: ВОЛКОТРУБ С.О., викладач вищої категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

1. **«Механізовані технології одержання перги»**
БУРЛАКА С.А., аспірант другого року денної, державної форми навчання Вінницького національного аграрного університету
2. **«Розвиток процесу штампування обкочуванням на основі аналізу механіки формоутворення складнопрофільних виробів»**
КОЛІСНИК М.А., аспірант Вінницького національного аграрного університету
3. **«Сучасні засоби механізації переробки продукції бджільництва»**
МЕЛЬНИК В.А., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.
ВОЛКОТРУБ С.А., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
4. **«Механізація вирощування медоносних культур»**
ТАРНАВСЬКИЙ О.А., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.
СПЕНДОВСЬКИЙ О.Г., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

**СЕКЦІЯ №5. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ БДЖІЛЬНИЦТВА
(аудиторія № 26, корпус № 2)**

Голова секції: ДЯЧОК І.Й., спеціаліст вищої категорії Чернятинського коледжу
Вінницького національного аграрного університету

Відповідальний секретар: КОЛОМІЄЦЬ С.І. методист коледжу, спеціаліст вищої
категорії, викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного
університету

1. **«Механізм ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва»**
МИРОШНІЧЕНКО О.В., аспірант Вінницького національного аграрного
університету
2. **«Ефективність функціонування підприємств зернопродуктового
підкомплексу: теоретичний аспект»**
ЮРЧЕНКО О.М., аспірант Вінницького національного аграрного
університету
3. **«Оцінка економічної цінності медоносних бджіл»**
ГУМЕНЮК Ю.В., аспірант Вінницького національного аграрного
університету
4. **«Ефективність різних способів поліпшення та використання кормової
бази бджільництва»**
САРАНА Ю.С., студент ОС «Бакалавр» Національного університету
біоресурсів і природокористування України
5. **«Порівняльна оцінка бджолиних сімей та якість продукції за різних умов
медозбору»**
ХАРЧЕНКО І.О., студент ОС «Бакалавр» Національного університету
біоресурсів і природокористування України
6. **«Впровадження передових технологій у виробництво продукції
тваринництва»**
ПАВЛЮК М.М., аспірант Вінницького національного аграрного університету
7. **«Організаційно-економічний механізм забезпечення дохідності
сільськогосподарських підприємств.»**
ПАВЛЮК І.О., аспірант Вінницького національного аграрного університету
8. **«Економічна ефективність сучасної сімейної пасіки»**
ТАРНАВСЬКИЙ В.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького
національного аграрного університету
ДЯЧОК І.Й., спеціаліст вищої категорії, викладач Чернятинського коледжу
Вінницького національного аграрного університету
9. **«Екологічно-економічні аспекти виробництва органічного меду»**
ГУЦАЛЕНКО О.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри аудиту та
державного контролю Вінницького національного аграрного університету

10. **«Економічна ефективність вирощування ріпаку у сільському господарстві, зокрема як технічної культури та кормової бази для бджіл»**
ОХОТА Ю.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету

11. **«Економічна ефективність виробництва продукції бджільництва»**
ГИРЕНКО Ю.В., викладач економічних дисциплін Немирівського коледжу будівництва, економіки та дизайну Вінницького національного аграрного університету
БУРЯК Г.П., викладач економічних дисциплін Немирівського коледжу будівництва, економіки та дизайну Вінницького національного аграрного університету

12. **«Стратегічні орієнтири ефективного виробництва продукції бджільництва»**
НОВОТНА Н.М., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

13. **«Формування кон'юнктури світового ринку меду: сучасний стан і перспективи для українських експортерів»**
ПІДГАЄЦЬ Л.В., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

14. **«Економічна ефективність використання ферментного препарату «Кемзайм»»**
МАТЕУШ І.М., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
БЕРЕЖНЮК Н.А., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету

**СЕКЦІЯ №6. ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ
(аудиторія)**

Голова секції: ВОЛКОТРУБ С.А., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.

Відповідальний секретар: МАТЕУШ І.М., викладач вищої категорії Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету.

1. **«Вплив нового кормового фактора на продуктивність раньо-відлученого молодняка кролів»**
КУЧЕРЯВИЙ В.П., доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри технології виробництва продукції тваринництва Вінницького національного аграрного університету, директор Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

2. **«Екологічні основи виробництва харчових яєць у Вінницькій області»**
ЦАРУК Л.Л., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
ПРИСЯЖНЮК О.В., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
3. **«Дослідження окремих порід коней на можливість використання їх в іпотерапії»**
ПОСТЕРНАК Л.І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
4. **«Технологічні особливості утримання молодняку шиншил»**
КУЧЕРЯВА М.Ф., аспірант Вінницького національного аграрного університету
5. **«Використання лікувально-профілактичного пробіотика у годівлі курчат бройлерів»**
ЛИПКАНЬ О., магістр Вінницького національного аграрного університету
ПОСТЕРНАК Л.І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
6. **«Використання добавок мікробіологічного походження з метою підвищення якості сільськогосподарської продукції»**
ОГОРОДНІЧУК Г.М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
ЯЩУК І.І., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
7. **«Особливості вирощування органічної садової суниці в умовах Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету»**
ТРАЧУК Є.Г., кандидат сільськогосподарських наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
ЯЩУК О.М., викладач-методист Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
8. **«Перспективи розвитку молочної промисловості в Україні»**
ВІШТАК І.В., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету
9. **«Вивчення циклу розвитку мікробактерій за умов дефіциту поживних речовин»**
ВОЙЦЬКА О.М., асистент кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету
10. **«Впровадження міжнародних систем стандартизації у харчовій промисловості»**
БОНДАР М.М., асистент кафедри харчових технологій і мікробіології Вінницького національного аграрного університету

11. **«Безпечність молока: роль та важливість лабораторних досліджень»**
ФАБИАНСЬКА О.Л., асистент кафедри харчових технологій і мікробіології
Вінницького національного аграрного університету
12. **«Забійні показники свиней при згодовуванні БВМД «Ефіпрот»»**
ВУГЛЯР В.С., аспірант Вінницького національного аграрного університету
13. **«Структурована вода та перспективи її використання для екологізація тваринництва»**
ТКАЧУК О.П., кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач
Вінницького національного аграрного університету
ДЕМЧУК О.А., аспірант Вінницького національного аграрного університету.
14. **«Шляхи удосконалення технології формуютьуючих процесів листового штампування»**
РЕКЕЧИНСЬКИЙ В.І. - аспірант Вінницького національного аграрного університету
15. **«Вплив промислової технології та адаптація дійних корів до умов виробництва»**
ГОЦУЛЯК С.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
16. **«Problems and prospects of rabbit development in Ukraine and Vinnytsya region»**
ЦИГАНЧУК О.Б., асистент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
БЛЮС Валентина Іванівна, заступник директора з навчальної роботи Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету, голова оргкомітету.
17. **«Вдосконалення елементу технології роздачі кормів в молочному скотарстві»**
ДОБРОНЕЦЬКА В.О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин
СТЕФАНШЕН М.В., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
18. **«Інтеграція інноваційних складових технологій у процес вирощування ремонтних теплиць української чорно-рябої молочної породи»**
ВАРПІХОВСЬКИЙ Р.Л., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин
19. **«Використання сучасних інформаційних технологій при плануванні м'ясних якостей української чорно-рябої молочної породи»**
КАЗЬМІРУК Л.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин
КРУК І.М., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
20. **«Дослідження якісного складу молока та його санітарного гігієнічне значення»**
ЧЕРВАНЬ В.І., аспірант Вінницького національного аграрного університету

21. **«Аналіз застосування кормових добавок різної природи в годівлі сільськогосподарських тварин в Україні»**
ЛЬОТКА Г.І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, завідувач кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
22. **«Кореляційний зв'язок і мінливість показників молочної продуктивності корів залежно від рівня продуктивності»**
ПОЛЩУК Т.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
23. **«Продуктивність якості корів української червоно-рябої молочної породи в умовах інтенсивного кормозабезпечення»**
СТОРОЖУК І.В., асистент кафедри ветеринарії, гігієни та розведення тварин Вінницького національного аграрного університету
24. **«Оцінювання якості перги отриманої різними технологіями»**
АКУЛЬОНОК О. І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри конярства і бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України
25. **«Вибір типу вулика і його виробництво»**
ПАВЛИК А.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ГОРЯЧИЙ В.А., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
26. **«Проблеми з породою Бакфаст в Україні»**
САМОТЕЙ Д.В., студент Чернятинського коледжу Вінницького національного університету
ЖУКОВСЬКА Т.С., викладач Чернятинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
27. **«Удосконалення технологічних прийомів вирощування пшениці ярої в умовах Правобережного Лісостепу України»**
АНТКО Р.А., аспірант Вінницького національного аграрного університету
28. **«Стратегічні аспекти управління технологічним розвитком сільськогосподарського підприємства»**
КОВАЛЬЧУК В.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
ЛУЦЯК В.В., доктор економічних наук, кандидат технічних наук, доцент Вінницького національного аграрного університету
29. **«Підвищення ефективності та якості промислового птахівництва»**
ПОПОВ І.І., викладач, спеціаліст Ладижинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
ТИХОНОВА Т.І., викладач, спеціаліст вищої категорії Ладижинського коледжу Вінницького національного аграрного університету
ПОДОЛЯН В.Ю., викладач, спеціаліст вищої категорії Ладижинського коледжу Вінницького національного аграрного університету

30. **«Поїдаємість силосу з кукурудзи при обробці його консервантами»**
ЗЕЛІНСЬКА І.П., аспірант Вінницького національного аграрного університету
31. **«Інновації у виробництві сільськогосподарські продукції»**
ФУШТЕЙ Л.Л., аспірант Вінницького національного аграрного університету
32. **«Органічне вирощування моркви – основа здорового харчування людини»**
ВДОВИЧЕНКО І.П., аспірант Вінницького національного аграрного університету
33. **«Теоретичні підходи до визначення категорії «сільські території»»**
КОСТЮЧЕНКО Д.Л., асистент кафедри економіки Вінницького національного аграрного університету
34. **«Вплив антропогенних та природних чинників на стан дендрофлори урбоєкосистем Вінницької області»**
ДУДНИК-ТАНАСЮК Є.Г. аспірант Вінницького національного аграрного університету
35. **«Використання біопрепаратів при вирощуванні капусти брюссельської»**
ІВАНОВИЧ О.М., аспірант Вінницького національного аграрного університету
36. **«Використання біопрепаратів при вирощуванні ярого ячменю в умовах правобережного Лісостепу України»**
ТИНЬКО В.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
37. **«Розробка дробильно-сушильного агрегата для рослинної сировини»**
ЧУЙКО С.Л., аспірант Вінницького національного аграрного університету
38. **«Перспективи ефективного розвитку виробництва яловичини в Україні»**
ВОЗНІЮК О.І., кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології виробництва продуктів тваринництва Вінницького національного аграрного університету
39. **«Елементи сучасних технологій вирощування гороху посівного в умовах Лісостепу Правобережного. Стан та перспективи галузі»**
МОСТОВЕНКО В.В., аспірант Вінницького національного аграрного університету
40. **«Впровадження ресурсозберігаючих та інноваційних технологій у кормовиробництво»**
ТКАЧЕНКО Т.Ю. аспірант Вінницького національного аграрного університету

16:00 – 16:30

ПІДСУМКИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ, ЗАКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

16:30

ДРУЖНЯ ВЕЧЕРЯ

**ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
23124 вул. Графа Львова, 28 с. Чернятин,
Жмеринський район, Вінницька область**

«ОЦІНКА СТАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОСЛИН В ЗОНІ ІНТЕНСИВНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА»

Сучасні системи землеробства - основа інтенсифікації сільського господарства - процесу різкого збільшення виробництва зерна, технічних, кормових та овочевих культур на основі розширеного відтворення родючості ґрунту. Цей процес відбувається

Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії

як шляхом додаткового вкладення коштів, так і на основі прискорення науково-технічного прогресу.

Різноманітність систем землеробства в Україні зумовлена зональними, природно-економічними особливостями. До них можна віднести такі:

- 1) плодозмінну з проведенням меліоративних заходів для окультурення ґрунтів (Полісся України);
- 2) зернопросапну з проведенням заходів для захисту ґрунтів від водної ерозії (лісостепові райони України);
- 3) зернопаропросапну з проведення заходів для захисту ґрунтів від водної та вітрової ерозії (південні степові посушливі райони України);
- 4) просапну з вирощуванням переважно просапних культур (понад 50%). Цю систему впроваджують у господарствах, що спеціалізуються на вирощуванні технічних, кормових та овочевих культур, а також в овочево-картоплярських приміських господарствах. У полях сівозмін цієї системи вносять багато органічних і мінеральних добрив, впроваджують інтенсивний обробіток ґрунту, зрошення та осушення;
- 5) зернопарову з проведенням заходів по захисту ґрунтів від вітрової ерозії (посушливі райони півдня України).

Сучасні інтенсивні системи землеробства характеризуються високим технічним оснащенням виробництва, використанням більш ефективних способів обробітку ґрунту, внесенням органічних і мінеральних добрив з розрахунку на запланований урожай і розширене відтворення родючості ґрунту, інтенсивними ґрунтозахисними технологіями вирощування

сільськогосподарських культур, меліоративними, а також прогресивними організаційно-господарськими заходами.

Аналіз складу деревних нектаропилконосних рослин експлуатаційних змішаних лісів (табл. 1) показав, що основні представники цього виду медоносів включали ліщину звичайну, клен татарський, клен гостролистий, черешню, липу дрібнолисту, липу широколисту, акацію білу, вербу козячу та вербу білу.

На досліджуваних територіях лісових угідь лісівництва найбільші площі займає липа дрібнолиста, що становить 19 % від загальної кількості деревних медоносів. Порівняно з липою дрібнолистою, на зазначених територіях ліщини звичайної, клену татарського, клену гостролистого, черешні, липи широколистої, акації білої, верби козячої та верби білої було відповідно на 16,5 в.п., 2,0, 5,0, 11,0, 11,5, 9,0, та 2,9 в.п. менше.

Тривалість цвітіння деревних медоносів протягом п'яти років також була різною. Зокрема, цвітіння у ліщини звичайної тривало 5-7 діб, у клена татарського 8-10 діб, у клена гостролистого 5-6 діб, у черешні 4-5 діб, у липи дрібнолистої 6-9 діб, у липи широколистої 8-12 діб, у акації білої 6-8 діб, у верби козячої 8-10 діб та у верби білої 6-8 діб. Отже, в результаті проведення досліджень виявлено тенденцію коливання цвітіння деревних лісових медоносів від 3 до 6 діб та тривалості цвітіння від 1 до 4 діб.

Відомо, що тривалість і період цвітіння медоносних рослин суттєво впливає на розвиток бджолиних сімей та їх продуктивність, що в свою чергу позитивно позначається на рентабельності пасік та їх збереженні.

Проведення значних організаційно-господарських, агротехнічних, меліоративних заходів сприяє переходу до вищих форм систем землеробства відповідно до сучасного рівня розвитку продуктивних сил, науки і техніки.

При високому рівні інтенсифікації сучасних систем землеробства дуже важливу роль відіграють енергозберігаючі та ґрунто-захисні заходи для запобігання та усунення наслідків ерозії ґрунту.

Проте, як свідчить досвід, запровадження зазначених вище інтенсивних

систем землеробства не завжди забезпечує достат-29. Системи землеробства
ню їх ґрунтозахисну спрямованість. Не зважаючи на відносно високу
продуктивність інтенсивних систем, запровадження їх у зонах активної дії
водної і вітрової ерозії не забезпечує надійно-го захисту ґрунту від водної
ерозії та дефляції.

Інтенсивний пошук більш ефективної в екологічному відношенні
ґрунтозахисної системи землеробства дало змогу запобігти розвитку
дефляційних процесів і забезпечити стійкий розвиток зернового господарства.
Важливою складовою ланкою цієї системи землеробства є плоскорізний
обробіток ґрунту, при якому стерню не загортають у глибокі шари, а
залишають на по-верхні ґрунту як мульчу.

Багато дослідників (А. А. Каштанов, Ф. Т. Моргун, М. К. Шикун, О. Г.
Тарарико та ін.) зазначають, що в умовах поширеної водної ерозії й
інтенсивного обробітку ґрунту вирішити проблему підвищення
продуктивності землеробства і повторного контролю над ерозією ґрунтів
можна тільки на основі запровадження сучасних інтенсивних систем
землеробства з контурно-меліоративною протиерозійною організацією
території. Основна суть такої організації полягає в тому, що весь земельний
фонд господарства залежно від крутизни схилів та еродованості ґрунтового
покриву поділяють на три технологічні групи за типом їх виробничого
використання: рівнинна частина землекористування і схили крутизною до 3°. Сяди відносять усі землі, технологічно придатні для вирощування просапних культур, в тому числі і цукрових буряків. На цих землях застосовують інтенсивні зернопро-сапні і зернопаропросапні сівозміни; схили крутизною від 3 до 7°. Тут розміщують інтенсивні зерно-трав'яні сівозміни без просапних культур, які в цих умовах забезпечують не тільки високу продуктивність, а й на-дійний захист ґрунтів від ерозії; сильно еродовані схили крутизною понад 7° використовують під тривале залуження високопродуктивними бобово-злаковими травосумішками з польовим періодом через 5–6 років.

Отже, на рівнинній частині землекористування концентрують-ся посіви озимої пшениці та інших зернових культур, усіх про-сапних, які вирощують за інтенсивними технологіями з обов'яз-ковим розміщенням технологічної колії упоперек схилу.

Землеробство з основами ґрунтознавства і агрохімії

До другої технологічної групи належать культури лише суціль-ного способу сівби та багаторічні трави, які найменше знижують урожай на змитих ґрунтах, одночасно захищають ґрунт від ерозії. Зернові культури тут вирощують за традиційними технологіями.

У третій технологічній групі виконання навіть найпростіших технологічних операцій пов'язане з певними труднощами, тому схили відводять під постійне залуження культурами з коротким польовим періодом.

Крутосхили понад 20° після терасування використовують під насадження плодкових і лікарських деревоподібних культур. Яри, що не підлягають виположуванню, та балки відводять під лісонасадження.

Елементи контурно-меліоративної організації території (межі полів, робочі ділянки, лісосмуги, земляні вали, дороги тощо) треба проектувати, виходячи з контурності, тобто максимально наближати до горизонталей місцевості. Одночасно вони є межами польових і ґрунтозахисних сівозмін.

Значна розораність земель, безконтрольне використання гербіцидів та інші антропогенні чинники призводять до зміни складу біоценозів та їх збіднення. Для бджільництва вагоме значення має різноманіття медоносних і пилконосних рослин, адже вони є єдиним природним джерелом корму для бджіл. Зменшення в природі різновидів рослин призводить до закладання бджолами не повноцінних кормів, які містять меншу кількість вітамінів, мінералів, фітогормонів. Це призводить і до виробництва менш цінної продукції бджільництва (меду, обніжжя).

Тому, дослідження перспектив використання дикоростучих, малопоширених видів медоносних і пилконосних рослин для збереження їх біорізноманіття та раціонального використання, як природних ресурсів у бджільництві, є актуальним науковим напрямком. Відомо [15], що бджоли виготовляють мед і пергу із нектару та пилку зібраного на квітках рослин. За цього, мед є вуглеводним кормом, основним джерелом енергії для здійснення льотної діяльності та забезпечення всіх фізіологічних процесів. Роль білкового корму належить перзі, яка утворюється у гнізді внаслідок процесів ферментації у бджолиному обніжжі залитому медом.

Науковцями встановлено [2, 4, 7], що окрім білків бджолине обніжжя містить мінеральні сполуки, важливі вуглеводи і жирні кислоти, гормони, ферменти, вітаміни і мікроелементи, а їх кількість залежить від ботанічного походження. Останнім часом науковці приділяють багато уваги забезпеченню бджіл якісними кормами [9, 12]. Вчені вказують на потребу оптимізувати кормові ресурси для бджіл та поліпшувати медоносно-пилконосні ресурси місцевості [3, 8]. Для цього використовують спеціальні медоноси – рослини, які вирощують навмисно для бджіл з доводу високої продуктивності, цінних лікарських чи товарних якостей одержаної від №116 - Науково-технічний бюлетень ІТ НААН 6 них продукції, тривалого використання. До числа таких відносять: фацелія (*Phacelia tanacetifolia* Benth), синяк (*Echium vulgare* L.), огірочник (*Borago officinalis* L.), буркун білий і жовтий (*Melilotus albus* L., *Melilotus officinalis* L.) змієголовник (*Dracoscephalum moldavicum* L.) [5]. Однак, є потреба подальшого пошуку видів рослин, які можуть забезпечити бджолині сім'ї повноцінними білковими та вуглеводними кормами.

До цінних для бджіл рослин відносять *Cichorium intybus* L. Це багаторічна рослина, що має пролонгований період цвітіння. Дослідження видового складу обніжжя проведені в Україні показали, що у бджіл різко зростає у літній та пізньолітній періоди, частка пилку трав'янистих рослин (в тому числі і цикорію) та становить у обніжжі 91,3 та 93,7 % відповідно від загальної кількості принесеного [14]. Однак, тривалість цвітіння цикорію може різнитися залежно від природокліматичних умов. Так, деякі вчені вказують на 32 дні [10], інші, вивчаючи фенологію заготівлі бджолами пилку впродовж року з *Cichorium intybus* L., встановили 99 днів [24].

Для бджіл цикорій є джерелом білкового корму та нектару. Медопродуктивність його становить 100 кг/га а мед світлий, має блакитнуватої відтінок і приємний на смак [5]. За добу одна квітка цикорію виділяє 100–250 мг нектару, тому цю рослину рекомендовано до використання

у трофічному конвеєрі для медоносних бджіл [11]. Перші відомості про використання людьми цикорію знаходять у працях Плінія Старшого (24–79 рр.). Авіценна (980–1037 рр.) використовував цикорій для лікування багатьох хвороб. Науковці всебічно дослідили біохімічний склад та властивості сировини цикорію [18, 19, 20, 21, 22, 23]. Вони, вважають найцінішими речовинами, що містяться в цикорії – це інулін, лактуцин і таракастерол. Велися дослідження що стосуються вирощування рослини, так як цикорій вважають високопридатним для введення в культуру [15]. Досліджено умови для органічного виробництва цикорію [24].

Для бджільництва ця рослина є цінною завдяки цвітінню навіть у прохолодну і дощову погоду, а також стійкості сходів до заморозків. Однак, є потреба подальшого вивчення нектароносних властивостей *Cichorium L.*, визначення пилкової продуктивності, періоду продукування нектару в умовах України для можливості використання цієї рослини як джерела корму для бджіл та отримання якісної товарної продукції на бджолопідприємствах. Тому, метою роботи було дослідити пилконосні та медоносні властивості *Cichorium L.* для визначення його значення у забезпеченні бджіл кормами. Для досягнення мети наукової роботи були визначені завдання: проаналізувати раніше встановлені наукові дані з використання *Cichorium L.*; визначити період цвітіння рослини в умовах Лісостепової зони України; дослідити нектаропродуктивність та пилкопродуктивність *Cichorium L.*; встановити відсоток потрапляння нектару з *Cichorium L.* у меду за пилковим аналізом; дослідити морфологію пилкових зерен *Cichorium L.*; відібрати бджолине обніжжя з *Cichorium L.*; встановити морфологічні характеристики пилкових грудочок бджолиного обніжжя з *Cichorium L.*